

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Miksa-bérez.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Előfizetési ár: havonta 12.50 pengő,
negyedévre 37.50 pengő. Egyes száma:
ára heteköznap 50, vasárnap 70 fillér.

Ünnep után

Magyunk. Lélekemelő és megrendítő volt a Kossuth-szobor előtt a március 15-iki nagy szabadság-ünnep. Ilyen még nem volt Debrecenben 1849 óta. A szónokok érezték, hogy Kossuth Lajos itt van Debrecenben. Hallgatja minden szavukat. De többen érezték emel: a szavak nem elégségesek. »Esküszünk le» »Fogadjuk».

Ezek csak szavak... Ezek is kellenek, mert szóból ért a magyar. De ez egymagában nem elég.

Beszéljünk nyíltan, őszintén, becsületesen. A szónokok is ezt tették. 1914-ben háborút üzentünk. A nép tombolt, ujjongott, hullámozott az utcán. Eltette a háborút.

1918-ban kitört a forradalom. A nép ujjongott, tombolt, hullámozott az utcán.

Jött a proletárdiktatúra. A nép újra úgy viselkedett, mint előbb mindig.

Jött az ellenforradalom. A nép ujjongott, tombolt, hullámozott az utcán.

Most itt a felszabadulás. Évszázadokra terjedő német elnyomástól szabadultunk fel, valljuk be, véráldozatunk nélkül. A nép felszabadult, boldogan ujjong és hullámozik az utcán.

Állapítsuk meg tehát tárgyilagosan, hogy a tömegek eddig minden változásnál ügyesülvén egyformán viselkedtek. A jó orvos tulajdonságához tartozik a helyes hajmegállapítás. Azt tartják, hogy a jó diagnózis fél gyógyulás. Állapítsuk meg tehát nyíltan, őszintén, becsületesen a magyar nép legnagyobb betegségét, amelyet a mult tünetei világosan bizonyítanak: a kellő öntudat hiányát.

A népet magát azonban emiatt nem érheti vád. Az uralkodó osztály, az érdek-klikkek, a hatalomhoz ragaszkodók voltak a bünnösök, mert tüzelt-vassal kiirtották minden megmozdulást, minden szervezkedést, melynek az volt a célja, hogy a magyar parasztot, a zselléreket, a nincstelen földművelőket, a választójogért életüket kockáztató munkásokat öntudatra ébressze.

Mit kell tehát tennünk? Ha könnyörtelenül, önmagunkkal szembeni becsületese kötelességgel megállapítottuk a nép legnagyobb betegségét, mondjuk meg tisztán és világosan a gyógy-szert is. Az ünnepség egyik szónoka, Juhász Géza utalt is a jövőre, utat mutatott, amely máshova fog vezetni, mint a mult: a minden rendszer mellett ujjongó, könnyen vezethető, be-folyásolható, sőt félrevezethető néphez.

Haladóktalanul kezdjünk hozzá a legdolgesebb operációhoz: tisztítsuk meg a fasiszta, német szellemű, nép- és demokrateellenes elemektől nevelői gárdánkat. Olyan tanítói és tanári kart teremtsünk, amelyet szinte nem kell többé ellenőrizni, hogy magyarrá, gerincesekké neveljék a

Szovjet seregek kijutottak a Fisches-Haff öböl partjára ketté szakítva a keletporoszországi német harccsoportokat

A Balatonról keletre visszaverték az ellenség rohamait Az új szövetséges offenzíva kiűzte a németeket állásaikból a Rajna előtt A 7. amerikai hadsereg Saarbrücken és Hagenau között 80 km-es arcvonalon nyomul előre - Újfajta tíztonnás bombákkal támadják a német városokat a szövetséges repülők

A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, március 16. (MTI) Március 15-én Königsbergől dényugatra a 3. belorusz arcvonalunk csapatai folytatták támadásaikat és kijutott a Fisches-Haff öböl partjára és elfoglaltak több helységet. Königsbergől dényugatra 8 km-re csapataink ismét elfoglaltak egy helységet, mely többször gazdát cserélt. Csapataink ilyenképpen azzal, hogy kijutottak a Fisches-Haff öböl partjára, két részre szakították a német csapatok keletporoszországi harccsoportjait. Az arcvonal csapatai ezzel egyidejűleg elfoglaltak néhány helységet és vasútállomást. Ebben a körzetben március 14-én több ezer német katonát és tisztet ejtettek foglyul. Kolbergben tovább folyt a város keleti részén elszigetelt ellenséges helyőrség megsemmisítésére irányuló harc.

Magyarországon a Balatonról északra keletre és keletre csapataink visszaverték az ellenség gyalogságának és tankjainak rohamát. Ebben a körzetben harcokban szétlőttük, illetve megrogtáltuk a németek 50 harcokcsiját és rohamlővegeit. Ezek kivül az arcvonal többi szakaszán helyi jelentőségű harcok és felderítő tevékenység folyt. Március 14-én az arcvonal valamennyi szakaszán megrogtáltuk, illetve megsemmisítettük a németek 90 harcokcsiját és rohamlővegeit. Légi harcokban és légvédelmi átváltásokban felöltöttük az ellenség 16 repülőgépet.

A 3. AMERIKAI HADSEREG ELFOGLALT II VÁROST

Patton tábornagy 3. amerikai hadserege Koblenztől dényugatra átkelt a Moselen és elfoglalt 11 várost. A németek ellenállása

gyenge volt. Koblenzről elhaladtak és Boppard rajnai város felé lötrnek előre. Palton tábornagy jobbszárnya Saarbrückenről keletre a Rajna-menti erdős vidéken beljebb hatolt és több mint 10 km-t előrenyomult. Amerikai pilóták arról számoltak be, hogy megfigyelték a kelet felé örvölő tömeget, amely fehér zászlókat lenget az utakon. A Rajnától keletre a remageni hídfőállás most 17.5 km. hosszú és 20 km. mély. Az élkötöltek a köln-frankfurti autótól látóhatárába érkeztek. Március 8. és 15. között a szövetséges léghárítás 11 német gépet lőtt le a hídfőállás felett. Tegnap egyetlen egy német gép sem érkezett a körzetbe. Szövetséges repülőgépek már Németország belsejében alkalmi repülőterekről hajtják végre felszállásaikat.

ÚJ MÉRETEKET ÖLTÖTT A SZÖVETSÉGESEK LÉGI OFFENZÍVÁJA NÉMETORSZÁG ELLEN

London, március 16. (MTI) A szövetségesek légi offenzívája Németország ellen új méreteket öltött, amikor támadás érte a Berlintől 30 km-re délre fekvő Zossen, a német hadvezetőség főhadiszállását. Több mint 700 nehéz bombázó hajtotta végre ezt a támadást. A német főhadiszállás egy része a föld alatt van. A német Wermacht közgazdasági épületeit, laktanyáit és közlekedési vonalait, valamint más fontos célpontjait erősen bombázták. Haezer robbanó- és több mint 300.000 gyújtóbomba hullott a célpontokra. A léghárítás elenyésző volt, a német vadászok nem fejtették ki ellenállást. Ez volt a Luftwaffe legpálázottabb kudarca. 700 brit bombázó

Berlintől északra Oranienburgot támadta, hogy közvetlenül támogatja a vörös hadsereg támadását. A német léghárítás jelentős volt, a légi erő gépei közül 16 bombázó és 3 vadászgép nem tért vissza támaszpontjára. Az Olaszországból felszálló amerikai bombázók — csaknem 2500 gép — támadást intéztek Berlin, Drezde és három bécsekörnyéki olajfinomító ellen. A brit légi erők használták újfajta tíztonnás bombáikat, amikor a Lancaster gépek viaduktokat bombáztak a Ruhr-vidéken. A Ruhr-vidék két olajtelepét is támadás érte. A szövetséges bombázók az éjszaka nagyszámú támadást hajtottak végre a Ruhrtól délkeletre Hagen, Bitburg, Hannover olajtelepei ellen. Az éjszakai munkát azaz fejezték be, hogy 24-szer bombázták Berlint. A nyugaton tegnap megindított új szövetséges offenzíva jól halad előre és a németeket kiűzi állásaikból a Rajna előtt. E háromszöget megközelítőleg a Rajna, Mosel és a Saar határolják. Sarokállásai pedig Koblenz, Hagenau és a közelmúltban elfoglalt Trier. Az offenzíva során a szövetséges csapatok északra, délről és nyugatról indítanak támadásokat. A 7. amerikai hadsereg Saarbrücken és Hagenau között 80 km-es arcvonalon beavatkozott

az általános offenzívába és néhány óra alatt eleinte erős német ellenállással szemben több mint 5 km-t előrenyomult és elfoglalt több helységet. Az éjszaka a járőrök nem egészen 1 km-re voltak Saarbrückenről. A repülőgépek kedvező időjárás lehetővé tette a taktikai légi erők számára, hogy nagyobb mértékben támogassák a gyalogságot és tegnap több mint 1500 felszállást hajtottak végre, melynek során a Sigfried-vonalat bombázták.

LIBERATOROK ÉS LANCASTERER BOMBÁZTÁK KOMAROMOT, ÉRSÉKÚJVART ÉS A SZŐNYI OLAJTELEPEKET

London, március 16. (MTI) A tegnapi nap folyamán — mint jelentik — különösen nagy hatással avatkoztak be a keleti hadszíntér harcaiba brit Liberátorok. A Balatonról északra a Luftwaffe néhány egysége megpróbált ellenállni, de a kisebb szövetséges gépek hamarosan szétverték ezeket a gépeket. Liberátorok és Lancasterok bombázták a keleti hadszíntér mögöttes területeit, Komárom pályaudvarát, Érsekújvárt, valamint az almaszfűtői és szőnyi olajtelepeket, melyek igen fontosak a német gépesített csapatok üzemanyagellátása szempontjából.

Churchill: Az európai háború könnyen lehet, hogy még a nyár elmúlása előtt befejeződik!

London, március 16. (MTI) Churchill legnap a konzervatív párt évi ülésén mint pártvezér beszédet mondott. Beszédében többek között a következőket mondta: Közel van a győzelem, mely elkerülhetetlen és talán hamar be fog következni. Ismét be-

csülettel átvittük a háborút. A legjobban úgy róhatjuk le hátlánkat, ha méltóknak mutatkozunk arra a helyre, amelyet elfoglalunk az emberek hitében, mint a modern világ étharcsói. A választási tervekről ezeket mondta: Az európai háború

magyar gyermekeket. Ez az első lépés.

És a második: Megfelelő tantervátvitásokkal, iskolareformokkal azonnal gondoskodjunk róla, hogy a munkás, a paraszt, a tisztviselő gyermekéből ne alázatos tisztelettel hajlongó és minden rendszer felé napraforgóként forduló tömegeket, hanem öntudatos egyéneket neveljenek. Nem szabad többé előfordulnia annak, hogy jön egy Szilasi-féle

kalandor és maga az a tény, hogy megszerezte a hatalmat, már elég ahhoz, hogy leboruljanak előtte, mint az aranyborjú előtt. Olyan embereket neveljenek gyermekeinkből, akik a városi és megyei törvényhatóságok bizottságokban, az iskolák padjaiban, a kis műhelyekben, a nagy gyárakban, sőt a kaszárnyákban, tiszta öntudattal és magyar jövőbe néző szemmel, felémelt fejjel nemet kiáltanak a

hatalomra jutott rendszer felé, mert Petőfi és Kossuth lelke azt sugja nekik, hogy ez a hatalom nem a magyar nép érdekét szolgálja.

Olyan hatalom felé, mint amelyet most Sztalin képvisel, nyugodt öntudattal fordulhat majd a magyar nép, mert felejtethetlen lesz az üzenete, amelyet az írókhoz intézett: »Írjátok igazat!»
Az öntudatra ébredt magyar

nép ilyen vezért fog magából ki-termelni, ilyen első szolgákat: minisztereket AMI a nép ügyének vezetésére és soha többé nem kell félnie, hogy ez a kormány visszaél hatalmával, mert ha akarná is tenni, az első hibás lépésénél a nép, ha kell: Petőfi Sándor utcája, kiáltja a tiltakozó szót: szabadságot követelünk és erre az útra nem követünk.

lényegesen lehet, hogy még a nagy elvárások előtt befejeződik, amely esetben az általános választások előtt az új kormányt igénybe fogom venni minden jóhiszemű ember segítségét és bármely más pártoktól kívüli személyt, aki hajlandó résztvenni a kormányban. A kormányalakításról a brit szabadságjogoknak személtve olyan

korlátozást nem szabad megengedni, amely nem feltétlenül szükséges a háború folytatására, továbbá a háború és béke közötti átmeneti időre. A brit világbirodalom világraszóló baráti közönségeit olyan magas szintre emeltük, amelyről a birodalom a múltban még csak álmodni sem mert — fejezte be beszédét Churchill miniszterelnök.

Groza román miniszterelnök az erdélyi nemzetiségekkel való lojális együttműködésről

London, március 16. (MTI) Groza román miniszterelnök Kolozsváron az Erdélyi Nemzeti Bizottság ülésein részt vevő beszédében kijelentette, hogy a román kormány az az

elhatározással veszi át Észak-Erdély közigazgatását, hogy ott a politikai atmoszférát teremti, amely lehetővé fogja tenni minden nemzetiséggel való lojális együttműködést.

„A magyar jövő szabadságáért az élőknek kell megfizetniük munkával és hűséggel”

London, március 16. (MTI) A március 15-i évforduló alkalmából a következőket írja egy Londonban élő magyar:

Március, a szabadság és a forradalom hónapja az elmúlt századok hazugságai ellenére ma fényesebben ragyog, mint valaha. A reakció nagykapu ömlesztett elhárítást 48 igazi értelmet, a néprajzi törekvéseket, 1848 nagy mérföldkő 1514 és 1919 között. Március Európának és a magyarságnak mindig soradónó hónapja volt. Ha 1848 vesztéssel és Világossal végződött is, a márciusi üzenet ma azért világos, mert nem követel többé Világos. Biztosíték erre, hogy a vörös hadsereg a Dunán és az Oderán, a szövetségesek és nem a németek állnak ott a Rajna felett.

A tavalyi március az ország tragikusabb évének kezdetét jelezte. Ebben az évben az a nép valóban megbűnhődte a múltat. De ha vér és rom is jelzi ezt a március, jobb reményvel nézhetünk a jövőbe, mint bármikor az elmúlt 25 év alatt. A kapari maradiság országot az egész

világon és új értelmet nyer az élet a felszabadító seregek léptei nyomán. Olfthon az ország ellendül a demokrácia, az újjáépítés és a nemzetekkel való barátság útján. Az új hosszú és meredek, de mégis meg kell járni. Inszögél és romokkal kell most fizetni azért, amit a múlt iránt elkövettek. De valakinek fizetnie kell. És ez az, aki otthon maradt, hogy újjáépítse az országot. Magyarország haladásának útját kijelölte a fegyverszünet és ezen az úton végig kell haladnunk. Hitler háborúja már a végső fejedelem közelébe közeledik, de szükség van egy utolsó lövésre, ahogyan Churchill mondta. Milliós kéz segít majd az újjáépítés munkájában és a magyar kezére is szükség lesz. A múlt büneiért megfizettek már a hősi halottak, a rombadőlt magyar városok és a perzselt mezők. A magyar jövő szabadságáért az élőknek kell megfizetniük munkával és hűséggel az új Európáért, melyet együtt írt fel ket és nyugat. Ez 1945 márciusának igazi jelentősége.

A Független Kisgazda Párt március 25-én országos nagygyűlést rendez Debrecenben

A Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt március 25-én, vasárnap délelőtt az Arany Bika nagytermében országos nagygyűlést rendez. A nagygyűlés a párt első országos meggyűlése lesz és azon Tildy Zoltán, a párt országos el-

nöke szegedi le a Független Kisgazda Párt álláspontját a mai magyar élet nagy kérdéseiben. A nagygyűlésen Tildy Zoltán mellett beszédet mond Kovács Béla, a párt országos alelnöke és Nagy Ferenc országos főtitkár.

Dr. Tatay Zoltán polgármesterhelyettest őrizetbe vette a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség politikai osztálya őrizetbe vette dr. Tatay Zoltán városi elnök, polgármesterhelyettest, aki néhány napja tért haza Budáról. Tatay Zoltánnal szemben az a vád merült fel, hogy mint a Vörös kereszt elnöke a németek elleni hadviselés érdekeit szol-

gáló szovjetellenes és angol-szász-ellenes beszédeket tartott. Tatay Zoltán kihallgatása során elismerte, hogy ilyen azelőtt beszédeket tartott a szovjet védekezés, hogy abban az időben más szellemében nem beszélhetett. Úgyben a vizsgálat follik.

Egymillió pengős lopást, 200 tettet leplezett le a debreceni rendőrség

A debreceni rendőrség IV. büntető detektívcsapata bravuros nyomozással megállapította a Benyáts cég kárára még a múlt év októberében elkövetett egy-

millió pengős értéket meghaladó lopás tetteit. Több mint 200 tettet nyomonztak ki, akik — mikor Debrecen ostroma alkalmával a Benyáts-üzlet lángborult — oltás ürügyével behatoltak és onnan kőtött, szövet-árakat és más cikkeket loptak. A lopott holmink jelentékeny része is megkerült.

**Mielőtt arany, ezüst
briliáns ékszerét
óráját eladja
mutassa meg
Szelecsényinek
Sas-utca 2. szám**

Veszek cukrot, mézet, lisztet, vaját, olajat, zsírt, mákot, tojást, tejterméket
Drexler cukrász, Kossuth-u. 6.

Beleznai Unger István március 15-én átvette a Csokonai Színház igazgatását

Megírtuk, hogy Belezna Unger István, aki Budán élte át a felszabadulást, hazatért Debrecenbe és jelentkezett Szabó Kálmán polgármesternél és a kultuszminiszteriumban. A hatóságok a Csokonai-színház igazgatóját jelentkezése után megbízták a város fennálló szerződése értelmében a színház vezetésével és Unger direktor március 15-én megkezdte színházi tevékenységét. Unger színházi munkatársainak a következőket mondta terveiről:

— Szép tervem vannak. Szeretném a debreceni színházról rövidesen arra, sőt még magasabb színvonalra emelni, mint a múlt években. Hiszem, hogy ez a gátló körülmények dacára sikerülni fog. A lársulat kiegészítését a nehéz utazási viszonyok mellett is hamarosan szeretném elintézni. Az eddigi tapasztalatok szerint valamennyit szer-

ződtetem. Szociális szempontból a kifizetések fizetését feleltem. Terobe vettem a színház tiszta jövedelméből a tagoknak a gázsín felül is bizonyos százalék juttatását. A jelenlegi másor után olyan műsort és előadásokat kívánok produkálni, melyre már az új színházvezetés rányomja bélyegét. Valószínűleg Gogoly »Revizora« lesz a legközelebbi előadásunk. Kiváló dramaturgot kívánok szerződtetni Benedek András személyében. A lársulat kiegészítése kapcsán szerződöttem Márky Gézát, Bádóczy Istvánt, Ujvárossy Kátót és — tette hozzá Unger direktor mosolyogva — U. Kovács Terust. Szó van Oltay Baba és mások szerződéséről is. Boldog örömmel állok a kényszerű távollét után ismét Debrecen közönségének és a magyar kultúrának szolgálatára.

Valótlán hírek a vasúti forgalom szüneteléséről

Debrecenben az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy a személyszállító vonatok közlekedése szünetel. Ezzel kapcsolatban az üzletvezetőség azt a megállapítást közli, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. Mint tájékoztatásul közlik, Debrecenben az alábbi személyszállító vonatok vannak érvényben:

Debrecen—Szolnok viszonylatban Debrecenből minden napon nap 1 óra 27 perccel indul vonat, Szolnokra érkezik 16 óra 30 perccel.

Szolnokról Debrecenbe indul minden páratlan napon 10 óra 42 perccel, Debrecenbe érkezik 16 óra 30 perccel.

Debrecen—Csap viszonylatban Debrecenből minden páros napon indul 19 órakor. Csapra érkezik 8 óra 12 perccel. Csapról Debrecenbe indul minden páratlan nap 7 óra 3 perccel, Debrecenbe érkezik 14 óra 15 perccel.

Debrecen—Mátészalka viszonylatban Nyírbátoron át a Salétrom utcáról minden nap 17 órakor indul, Mátészalkára érkezik 21 óra 24 perccel. Vissza Mátészalkáról indul naponta 6 óra 2 perccel, a Salétrom-utca-ra érkezik 19 óra 28 perccel. A közötti időpontok az orosz időszámítás szerint értendők.

Internálás vár a szemetet el nem takarító háztulajdonosokra

A háztulajdonosok 8 naptól túrelmi időt kaptak arra, hogy a házukban levő szemetet elássák, vagy kihordják. A rendőrség és a közegészségügyi hatóságok most már a legerélyesebben lépnek fel a kötelességmulasztókkal szemben, mert a dolgok természete szerint úgy fogják fel a helyzetet, hogy aki nem takarítja el a szemetet, népellenes cselekményt követ el, mert a járvány kitérésének ad tápot. A népegészségügy védelmében tehát a legszigorúbb intézkedéseket vezetnek be és internálják a szándékosan mulasztókat.

Akinek fogata van, ne hordassa az utcára a szemetet, csak azért, hogy a szemetet a főutcán még nagyobbra növelje, hanem egyenesen vitesse ki a városra kívül részre, ahol már nem fertőzhet a meleg napok eljöttével. Tűrhetetlen, hogy a város központjában óriási szeméthegek álljanak. Ez minden, csak nem közegészségügy! A rendőrségnek ismét erősen közbe kell lépnie, hogy a helyzetet megmentse és

Tetől-talpig berendezheti lakását a „Vagyonmentő”-nél
Bádógos-utca 1. sz.

amennyi fogatot csak tud kirendelni, hogy a szemetet gyorsan vigyék ki a városból. A tíz vagon úgy látszik nem elegendő. Most már a honvédség is segít, 100 embert ad naponta erre a munkára. Csak minden erő és szerv összefogásával menthetjük meg a várost a járvány pusztításától.

RENDSÉRSÉGI NYUGDÍJASOK ÉS ÖZVEGYEK ELMARADT JÁRÁNDÓSÁGÁT KIIFIZETIK

Felhívom a rendőrségi nyugdíjasokat és özvegyeket, hogy az elmaradt 1944 november és december havi nyugdíj folyósítása végett bejelentőlapot a rendőrség (Kossuth-utca 20. sz.) I. em. 68. sz. szobában személyesen jelenjenek meg. Rendőrfőkapitány.

A népbíróság elsőnek a súlyosabb cselekményekkel vádolt nagy bűnösök ügyét tárgyalja le

Dr. Jávör Iván debreceni népbíróság csüörtökön Budapestre utazott hivatalos ügyben. Budapesti útját felhasználja arra is, hogy az illetékes hatóságoknál eljárjon a Budapestben elfogottak Debrecenbe való szállítása végett. Így Debrecenbe szállítják dr. Kölesy Sándor volt polgármestert, dr. Nagy Béla ügyvédet, az ügyvédi kamara elnökét és amennyiben megerősítést nyert dr. Haendel Vilmos elfogatása, őt is Debrecenbe szállítják. Időközben újabbban több debreceni férfit vettek őrizetbe Budapestben, akiknek fasiszta és reakciós szereplése közismert volt, ezeket is mind Debrecenbe szállítják a legközelebbi időn belül és a debreceni népbíróság elé állítják őket.

A népbíróság különben — amennyiben a lehetőség megvan — elsősorban a súlyosabb bűncselekményekkel vádolt, úgynevezett „nagy” bűnösöket vonja felelősségre a háborús és népellenes cselekményekért, ezzel is kidomborítani akarván azt, hogy nemcsak a kis, kevésbé ismert, de elsősorban a nagy bűnösökre sujt le és kéri számon tetteiket.

Megszökött egy rovtomultú betörő a főtárgyalás előtt

A debreceni törvényszék büntetőtanácsa pénteken tüzte ki tárgyalásra Szűcs Gábor 30 éves hajdúszoboszlói fuvaros rablási ügyét. A bírósági tárgyaláson mindenki megjelent, egyedül a vádlott hiányzott aki pedig vizsgálati fogságban ült. Amikor a bíróság sürgette az elővezetését, akkor derült ki, hogy Szűcs Gábor közvetlenül a főtárgyalás előtt vakmerő módon megszökött az ügyészség fogházából és azóta nyoma vesztett.

A bíróság a vádlott szökése következtében a főtárgyalást elnapolta és elrendelte a vádlott országos körözését.

Sok kis adományból hatalmas erő származhatik. Mindenki adjon, ha keveset is. IGY LESZ ERŐS A NÉPHADSEREK.

ISTENTISZTELETEK

— Referendátus istentiszteletek 1944 március 18-án. Kálvin-tér 17. 10 óra. Dr. Révész Imre. Bévagy-tér 2. 9 óra. Kerekes János. 11 óra. Ferenyzy Károly. Kossuth-templom 10 óra. Birinyi János. 3 óra. Birinyi János. Károlyi G. téri templom 9 óra. Eriényi József. Tóth Árpád-u. 74. 3 óra. Dusicska Ferenc. Árpád-téri templom 9 óra. Tamás Ferenc. 4 óra. Erdei Mihály. Homokkerti templom 10 óra. Pál Antal. 2 óra. Pál Antal. Nyilastelepi templom 10 óra. Simeó Károly. 3 óra. Székely László. Csapokerti templom 9 óra. Dr. Sulok Sándor. Károlyi-templom 10 óra. Pinczési Pál. 3 óra. Pál Antal. Székelyi káplán. Járóbeteg rendelő 11 óra. Dr. Hlyés Endre. ugyanott minden csütörtökön 4 óra. Bibliákör: Konyv Zoltán. Augusztus Szanatórium negyed 10 óra. Konev Zoltán. ugyanott minden csütörtökön negyed 12 óra. Bibliákör: Konev Zoltán. Egyetemi klinikák: egész héten át. Konev Zoltán és Bagdi Dániel. Oratórium 9 óra. Szekes László. Tölgyléte áll. Jókola 10 óra. Dusi József. Tölgyléte gyűl. ház 9 óra. Erdei Károly. Wollaffka-t. olvasóklub 3 óra. Pinczési Pál. Kollégiumi oratórium 10 óra. Dr. Farkas Imre. Tanulási istentisztelet. Ondó I. Káldárduló 10 Rápolyi Árpád. Ehes 9 óra. Molnár Gyula. Szekes II. 11 óra. Haluska János. Szekes I. 2 óra. Haluska János.

Szentmiszték a Szent Anna-utcai főpályaudvarban. Csendes szentmiszték reggel 7. 3. háromnegyed 9 óra. Kor. Péli 10 óra. Kor. nagymiszték mond dr. Bánász László. Prédikát dr. Pálmai József. Csendes szentmiszték még 11 és 12 órakor. Délután 3 óra. Kor. nagyböjti szentmiszték mond dr. Bánász László. Prédikát.

Füleki Szabó Mihály

Az Árpád-téri gyülekezet kántora meghalt. Az ország egyik legjobb orgonistája volt. Szereplése az egyházi zenében, Boldog volt, ha a budavári kóruszó templom orgonája is megszólalt a keze alatt. Három könyve a megjelent sajtó szerint nyelvet fordított felé. 76 éves korában szívinfarkus ember volt még, párny előtt kirándulásra ment egy leányiskola növendékeivel. Utvárványánál csak szerényen volt nagyobb. Mikor az Árpád-téri gyülekezet megrendelte hangját, ő maga is rendelt hozzá kis harangot saját költségén a jótettét eltekintve. Vasárnapi temetés. Ezen jelennek meg régi tisztelői közül Játékonyságairól, tiszta magyar évszámairól sokak voltak emleztetni a debreceni élőknek ezt a különleges metzsefi alakját.

Berlin északi külvárosában zavargások törtek ki

London, március 16. (MTI) Berlin egyik északi külvárosában zavargások törtek ki, a munkások sztrájkba léptek. A Gestapo-ügynökök letartóztatták a sztrájkolókat, akik közül többet kövel dobtak meg.

NYILTTÉR

A Csokonai-színház igazgatását március 15-én megkezdtem. Ezt megelőző időkkel kapcsolatban semminemű felelősséget sem vállalok. Belezna Unger István színházigazgató.

Veszek műszaki, kerékpár- és mindenféle szerzőmunkát. Kaliczky Ernő, Piac-utca 83. Kerékpár- és műszaki kereskedés.

H. Vajda Rózsi
kalapüzlet a régi helyén 20-ikától folytatja. Tanuló lányt fizetési felvétel. Tempokát veszek. Piac-utca 56. Megyeháza mellett

Ádám és Vas
a legtöbbet fizet férfi ruháért, cipőért, méter árúért és mindenféle rövid árúért
Csapó-utca 30. (üzlet)

Jó állapotban lévő gramofon és tölőtollat magas áron veszek ugyanott üres kölnis üvegeket veszek!
Illatszertület, Sas-u. 2.

Debrecen még soha nem rendezett méreteiben és jelentőségében ilyen nagyszabású márciusi szabadság ünnepet

A kommunisták: A magyar szabadság ügye egy a világszabadság ügyével
A Kisgazda Párt: Ifjainkat, diákjainkat úgy neveljük, hogy soha többé ne menjenek agyvelőtlen kalandorok után

A Szociáldemokrata Párt: A magyar nép függessze szemét Moszkvára, mert új világ van kialakulóban

A Nemzeti Parasztpárt: Most újra felemelhetjük aláhanyatlott fejünket
Az új honvédek: Fizetni fogunk az évszázados elnyomatásért

Március 15-én a városháza előtt nyugvó orosz hősi halottak sírjai mellett magyar honvéd bajtársak álltak díszőrséget. Ez a tiszteletadás fejezte ki legfrappánsabban az új — és reméljük végleges szellemű — márciusi jellegét.

Az ünnepségsorozat is itt kezdődött. Honvéd tiszti küldöttség, honvéd díszőrség és Gere Lajos rendőrfőtörzsőrmester vezetésével díszőrség állt fel a városháza előtti orosz hősi sírok körül, mielőtt Vég Dézso h. polgármester magyar nemzeti és vörös színű szalagokkal ékesített koszorúkat helyeztet el az orosz hőskövek sírjain a város közönsége, munkássága és polgársága, valamint a Magyar Kommunista Párt nevében.

Reggel minden templomban ünnepi istentisztelet tartottak, délelőtt féltizenegyre pedig hatalmas létszámú közönség gyűlt össze a Kossuth-szobor körüli térségen. Felhangzott az összedalárdás ajkáról a Himnusz, majd a zölddel és nemzeti színű zászlókkal díszített emelvényen megjelent Kárpáti Lóránd és nagy hatással szavalta el a Talpra magyart. A varázslatos szavaknak ma különösen nagy hatása volt.

Dr. Juhász Nagy Sándor, az ünnepély elnöke nyitotta meg a szónoklatok sorát. Az első március 15-éről beszélt, amikor a magyar ifjúság Petőfi vezetésével kiívta a sajtószabadságot, ezzel megindította a 48-as forradalmi eseménysorozat menetét. Ez az első március 15-e a dicsőség napja volt!

Azután jött a kétvétezedes önkényuralom és a kiegyezés korszakában 67 után a magyar ifjúság a szabadság után sóvárogva ünnepelte március 15-ét, mint a remény napját. 1919 március 15-én úgy látszott, hogy ez a nap a megvalósulás napja lett, de a fény lidércnyalva volt és utána következett a bukás, a 25 esztendő reakciós rendszer, melynek sötét ura alá legizálták a népet, a szabadságot sárba és szennybe tiporták, az emberi jogokat megsemmisítették, végül amikor az országot a németeknek kiszolgáltatták, elárulták a függetlenséget is. Meggyalulták március 15-ének minden eszméjét, minden gondolát és mégis 25 esztendőn keresztül ünnepelni merték március 15-ét. Pedig 25 évvel ezelőtt ez a nap a gyalázat napja volt! És most, ezen a napon március 15-e a nagy elhatározások napja lett. Megjelentek Kossuth, Petőfi szellemei és megkérdezzük: „Mit akarunk?”

Magyar nép! A te sorsod a saját kezében van. Ti magatok fogtok dönteni sorsotok felől. Emberek! Akarjátok-e, hogy Magyarország szabad, független ország legyen, akarjátok-e a demokratikus átalakulást, akarjátok-e az emberi jogok diadalát, akarjátok-e a szociális fejlődést és haladást? Ha igen, könnyű lesz válaszolni Petőfi és Kossuth szellemének kérdésére. **A mi válaszuk egyszerű: Akarjuk! Úgy legyen!**

Viharos tetszés követte a megaláztatott beszédet, majd az összedalárda a Kossuth jellegét énekelte el.

AZ IFJÚSÁG SZAVA

Kiss József az ifjúság nevében szólott. Minden szava csupa fogalomtétel, bünbánat és újjászületés, az ifjúság igazi énjére való ábránd, önmagára találás.

— A magyar ifjúságban van az, hogy egyesülni tudjon az országot felépítő erővel... És ma az a hatalom és erő, nincs

az az intrika és erőszak, amely az ifjúságnak a nemzeti erővel való felsorakozását a demokratikus, új boldog Magyarország felépítésére megakadályozhatná.

A KOMMUNISTA PÁRT NYILATKOZATA

Öntudatos, bátor szava volt a Magyar Kommunista Pártnak is, melynek szónoka Kállay Gyula következett szólásra.

— Itt állunk munkások, polgárok, diákok és katonák, mindazok, akik nem szavakkal, hanem cselekedetekkel szentesítették már eddig is Petőfi eskü-szövegét, hogy rabok tovább nem leszünk! Mennyire más ez a március minden eddigi márciusnál! Nem messze tőlünk sírok domborulnak, azoknak a hősöknek sírjai, akik valóban a világszabadságért estek el. E sírok nélkül 1945 március 15-e a nemzeti ünnep helyett a legszörnyetesebb gyász napja lett volna.

— Ez a március hasonló az elsőhöz, az igazához. Akkor is a nép tört felzárba, a tömegek alakították meg a népi, demokratikus szervezeteket, vették át az ország sorsának irányítását. 48 óta elsősorban fordul elő, hogy március 15-ét valóban a magyar nép ünnepelje és a 25 éves ellenforradalmi korszak után a magyar nép pártjai között elsősorban lehet itt a magyar nép legüldözöttebb pártja, az a párt, mely nélkül nincs nemzeti függetlenség, nincs szabadság, nincs népi felemelkedés: a Magyar Kommunista Párt. A magyar népen többé nem lehet úr sem a német járom, sem a magyar iga. Csak ez a tömeg érti meg, hogy azt a nagybirtokot, amelyet a magyar urak árulása következtében kiszítottak, meg kell szüntetni, a szabadságharcot, melyet Petőfi, Kossuth és Tancsics közel száz évvel ezelőtt befejezetlenül hagytak, be kell fejezni! A magyar szabadság ügye egy a világszabadság ügyével.

— A Magyar Kommunista Párt a magyar nép első szabad márciusi ünnepén kijelenti, hogy a 48-as hagyományok Kossuth, Petőfi, Vasvári és Tancsics politikai örökösének tartja magát és Damjanich, Klapka és Perczel Mór forradalmi szellemét követni és ápolni fogja, a reakcióval elsántított erőt felveszi a harcra. A fasizmus elleni harc élén akar járni. Felszólítja a Magyar Függetlenségi Front összes pártját, hogy még ebben a hónapban fogadják el azt a javaslatot, amely szűzül a magyar reakció évszázados intézményét, a parasztság kiszolgáltatottságát, a nagybirtokrendszert.

— Földet a parasztnak! — zúgott feleletül a szavalókórusa alakult tömeg.

— Még ebben az évben valószínűleg meg — folytatta a szónok — 1848 leghatalmasabb követelését, az új jobbágyfelszabadítást.

— Végül felszólítja a Kommunista Párt pártállásra való tekintet nélkül az ország népét: harcoljanak elszántan az ország szabadságáért, küzdjenek az ország demokratikus átalakításáért, mert helyünk, szavunk, becsületünk csak annyi lesz a szabadságszerető népek soraiban, amennyit a náci zsarnokság és reakció elleni harcunkkal a magunk részére biztosítani tudunk! A magyar népek fel kell emelkednie, mint 48-ban, a szabadságszerető népek színvonalára. Válsuk valóra a munkásság, parasztság, honvédség és értelmiség szabad Magyarországot.

JUHÁSZ GÉZA A FÜGGETLEN KISGAZDA PÁRT NEVÉBEN

A nép széles rétegének, a parasztságának, kisgazdáknak és értelmiségieknek szava nyilatkozott meg Juhász Géza beszédében, melyben a 48-as események szellemi lényegét ismertette. Az utca győzelme és az ifjúság napja volt a 48 március 15-e. Az idő Petőfit igazolta. Így méltatta 1849. Akkor is innen, Debrecenből kormányozták Magyarországot. Kossuth is rájött később, hogy mit köszönhet a pesti utcának. Petőfi forradalma, Kossuth szabadságharcát e kettő egy lett.

— 1848 ifjúságát két gyermek vezette, két kezdő ifró, de világnagyság lett mind a kettő: Petőfi és Jókai. Nekik köszönhető ez a nap. Parasztpárt, munkás és értelmiség került együvé, hogy részt kérjen az építő munkából. Ifjúság és utca találja meg zászlóvivőit a legméltóbbakat, különben nem március 15-e lesz, amit csinál, hanem október 15-e.

— Kisgazdák, polgárok, akiknek nevében most szólok, itt az óra, hogy bizonyítsátok, értitek már az idők szavát, március üzenetét. Nem vagyunk életkeletiek, sem mozdíthatatlan, komok, megátalkodott tömegek, sem vaeogó nyárspolgárok, hanem vagyunk és leszünk méltó utódai 1849 Debrecenének, amely akkor országos példa volt lelkedésben, áldozatkészségben, vérért és vagyonért.

— A polgár szép kötelessége a hagyományok védelme. Hát ha kell értékes hagyomány: itt az értékes hagyomány. Emeljük tekintetünket Petőfi, és a mi irányítónak, elég régi hagyomány! Ha Petőfi nyomán haladunk, senki sem vádolhat, hogy túlságosan sietünk. Száz éve, hogy beharagoga nemzetünk lelkiismeretébe: még két a nép, most adjatok neki... Tegyük fogadalmat, hogy nem engedünk többé semmit elcsúszni 48 örökéből. Ifjainkat, diákjainkat, a munkás és parasztpártjainkat úgy neveljük, hogy soha többé ne menjenek agyvelőtlen kalandorok, országvesztő sörredékek útjára, hanem ismerjék fel és kövessék a szellem legmagasabb értékeit.

— Mi felnőttek pedig fejezzük be, amit Kossuth kezdett, juttassuk földhöz a nincstelen, földtelen parasztmilliókat, biztosítsuk a munkás teljes emberi jogát, méltó életszínvonalát, szabadságát fel a haladás szellemét, a guzsbakötött gondolatot. Itt az idő, most vagy soha!

MAROSÁN GYÖRGY A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT SZÓNOKA

— Figyelmeztetjük a magyar népet — mondta többek között a szocialisták szónoka —, függessze szemét Moszkvára, mert új világ van kialakulóban. A magyar népek választania kell Petőfi két verse között: vagy a kutyák, vagy a farkasok dalát válassza. A farkasok dalát választjuk! A szabadságot, melyet mások szereztek meg számunkra, de amelyet megtartani a mi dolgunk. Úgy kell megtartanunk, hogy soha többé a reakció vissza ne térjen. Oda kell állnunk a vörös hadsereg mellé, hogy segítsünk az utolsó csapatát az ellenségre mérni, mert még nem tiszta tőlük az ország. Nem elég, hogy a szabadság itt van, ezzel a szabadsággal élni is kell tudni. Élni fogunk vele, mert nagyon, de nagyon sokat szenvedtünk, sok vért áldoztunk érte. A fasizmus még itt van,

nem tűnt el. Fogjon össze, az ipari munkás a paraszttal és katonával. Az egyik fegyverrel, a másik munkával teremtesse meg az elfeltételét annak, hogy ez az ország valóban szabad és demokratikus legyen. Nem akarjuk és nem fogjuk engedni, hogy mindig csak egyszer jussunk el oda, hogy ünnepeljünk március 15-én. Fogadalmat tesszünk, hogy nem hiába ontotta vért a vörös hadsereg, nem hiába haltak meg vezetők és tömegek sokasága. Gondoskodunk róla, hogy új márciusok következzenek el. Földet, jogot és szabadságot kell teremteni!

ERDEI FERENC BELÜGYMINISZTER A NEMZETI PARASZTPÁRT SZÓNOKA

Erdei Ferenc belügyminiszter jelent meg ezután a mikrofonnál, a Nemzeti Parasztpárt nevében beszélt és többek között ezeket mondta:

— Közel száz esztendeje annak, hogy a népszabadság ügye lángra lobbant. Egy századon keresztül újra meg újra feltámadt ez a felkérés. A kiegyezés ezután pontot tett a függetlenségi küzdelemre. 1918–19-ben a munkásság szocialista forradalma vette fel újra a zászlót, de akkor ez a szabadságtörekvés is aláhanyatlott. Újabb negyedszázad bontotta meg a magyar népet. Ez alatt az idő alatt a népet egyre mélyebbre süllyesztették s így jutottunk a lejtő legmélyére október 15-én. Most újra felemelhetjük aláhanyatlott fejünket, mert a vörös hadsereg elsöpörte a népellenes uralmat. Most rajtunk van a sor, hogy kiharcolhassuk szabadságunkat lépésről-lépésre. A fényes kezdet után most előttünk az út, hogy azt végig is járassuk. Elpusztítjuk a fehérlő, fasizta reakciót, hogy soha többé ne támadhasson fel. 1848 fényes csillaga ragyog felettünk, követjük útját és nincs erő, mely eltéríthetne bennünket — fejezte be beszédét Erdi Ferenc belügyminiszter.

A HONVÉDEK ÜZENETE

Lelkes ováció köszöntötte a honvédség szónokát, az egyszerű katonát, mikor az emelvényen megjelent. A szavaló kórusok is megszólaltak:

— Éljen a magyar hadsereg! Bünyvallomással kezdte beszédét, hangzatosan, hogy bűnös irányzat háborúba sodorta ezt a népet.

— Hadseregünk a szabadságszerető népek ellen fogott fegyvert és kihívta a népek gyűlöletét... A dicső vörös hadsereg győztes csapatát kezünkbe adták szabadságunkat... E szabadság birtokában, ha ezer nehézséggel kell is megbirkózni, felépítjük az erős, demokratikus Magyarországot.

— Mi, szabad magyar katonák felsorakoztunk új honvédségünk zászlója alá és 48-as dicső elődeink nyomdokain haladva ki fogjuk vívni népünk szabadságát és lemosunk a gyalázatos ártulás által ránk kent szégyenfoltokat. Biztosítjuk a parasztság és munkásság zavartalan munkalehetőségét. Az új magyar hadsereg szellemé még nem egységes. Soraink között még vannak, akik nem érik meg ennek a harcnak szükségességét. A márciusi szabadság gondolata még nem érett meg mindenkinben. Még vannak, akik bujálnak és nem mernek felelősséget vállalni. Ennek a hadseregnek, az új honvédségnek vannak Tancsics Mihályai, Kossuthjai és Petőfijei.

— A dicső vörös hadsereg oldalán elindulnak az új magyar hadosztályok és esküszöm, hogy ezek megállják helyüket. Fizetni fogunk az évszázados elnyomatásért, a 48-as szabadságharcért, hazánk kirablásáért, letiprásáért, ártatlan magyarok kivégzéséért.

— Honfitársainktól csak annyit kérek, legyenek támaszai a hadseregnek, mely érettkül küzd, a magyar munkásért, a magyar parasztpártért, a dolgozó értelmiségért.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1945. III. 17.

Debrecen népének köszönetet mondok azért a szeretetért, amelyet velünk szemben tanusított. Debrecen népe megmutatta hogy tud áldozatot hozni, szereti az új honvédséget. Adjátok meg minden tőletek telhető gondoskodástok a honvédségről és ne feledkezzetek meg a barcelói esakéletről.

A viharos tapssal fogadott beszéd után Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” költeményét szavalta el Szabó József ifjúmunkás, majd az összedalárdák a Szózatot énekeltek el.

KOSZORUZÁSOK

Szabó Kálmán polgármester a város közönségének koszorúját a szavakkal helyezte Kossuth lábához:

— A magyarság örökké felejtetlen márciusán a most már szabadon ünneplő Debrecen város közönsége nevében tesszem le az emlékezés koszorúját Kossuth Lajosra, a nemzet apostolának szobrára.

Vörös János vezérekes, honvédelmi miniszter ezeket mondta: — Az új magyar demokratikus népi hadsereg nevében helyezem el a koszorút a mi mintaképünk, példaképünk emlékművének.

Székely László ezredes az első hadosztály koszorúját tette le: — Az új demokratikus szellemű hadsereg elsőnek megalakult hadosztálya nevében.

Juhász Géza a Kisgazda Párt, Sipos Gyula a Nemzeti Parasztpárt, Szilágyi József az ipartestület koszorúját helyezte el, majd a felejtetlenül szép szabadság-ünnep Szendrői Sándor h. polgármester szavaival fejeződött be.

Elismerés illeti Szondi és Sziklai karnagyokat az összedalárdák szép énekeiért, a dalosokat szereplésükért, Szendrői Sándor h. polgármestert és gárdiáját, akik reggel hat órától fáradtak és mintaszertben rendezték meg az impozánsan szép ünnepélyt.

A Függetlenségi Kör és a Kossuth Dalkör március 15-iki ünnepélye

A Függetlenségi Kör és a Kossuth Dalkör március 15-én a Kossuth Dalkör Kiszáradapárt negyteremben jölekerült ünnepélyt rendezett. Bevezetőül a dalkör a Kossuthjellegét énekelte nagy sikerrel, majd Belemény Unger István színgazgató szavalta a Petőfi Talpra magyart! a közönség tomholó tapsviharából kísérve. Az ünnepi beszédet Dusiza Ferenc református lelkész mondta. Meltatta a szabadság lényegét és jelentőségét. A dalkör nagy sikerrel énekelte egy Kossuthi nótát, majd Teremi Ferenc igaz megéleventő erővel adta elő Ady Huzak utján c. költeményét. Ulfalussy József kitűnő kísérte mellett egy Hubar-ranszédiát játszott Kutasi Mátéka művésznövendék, akiket egyre tökéletesebb ítéletben a jövő nagy hagedőnyvészt látnak kibontakozni. Az ünnepély végén Szendrői Sándor h. polgármester keresetlen szavakkal méltatta a Függetlenségi Kör és a Kossuth Dalkör múltját. A nagyszerű ünnepély a Himnusszal zárult.

— Vagyonmentés Bádogos-n.

Cukorka, csokoládé
 áru nagyban és kicsinyben
 „Kocszó” cukacha
 Weinberger Miksa, Csapó-utca 1.

VESZEK-ELADOK
 szövét, vásznat, férfi-ésnői ruhát, ezüstrókat per-sa-és szilbundát. Megbízásból a legmagasabb árát fizetek aranyért óráért
BLUM Piac-utca 21.
 Szestina vasúzet mellett

VESZEK
 szövét, selymet, vásznat, férfi-női ruhát fehérneműt (Igazolt tulajdonostól.)
Papp István textil-divatáru kereskedés
 Dégenfeld-tér 4. sz. sz.

